

9. System przyrodniczy miasta

Zieleń miasta Gdańska stanowią: Lasy Państwowe z wydzielonym Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym wraz z otuliną, lasy komunalne, Pas Nadmorski, założenia dworsko-parkowe, parki, zieleńce, skwery, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe, ogródki działkowe, zieleń przyuliczna i osiedlowa, a także użytki zielone (łąki, pastwiska).

9.1. Ogólna charakterystyka systemu przyrodniczego

Największy kompleks zieleni stanowią Lasy Oliwskie, w większości będące własnością Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Gdańsk), jedynie na wschodnich obrzeżach stanowiące Lasy Komunalne Gdańska. Bogate ukształtowanie powierzchni terenu sprzyja znacznemu zróżnicowaniu siedlisk i roślinności. Występuje tu grupa rzadkich i chronionych gatunków roślin, jak np.: *wawrzynek wilczczyko* (*Daphne mezereum*), *widlak jałowcowaty* (*Lycopodium annotinum*), *konwalia majowa* (*Convallaria majalis*), *kruszyna pospolita* (*Frangula alnus*), *marzanka wonna* (*Asperula odorata*). W cienistych i chłodnych rozcięciach erozyjnych krawędzi wysoczyzny rosną gatunki w swoim występowaniu związane z terenami gór i pogórzy. Są to m.in. *podrzeń żebrowiec* (*Blechnum spicant*) i *tojad dziobaty* (*Aconitum variegatum*) objęte ochroną całkowitą. Stwierdzono występowanie *kuny domowej* (*Martes foina*), *kuny leśnej* (*Martes martes*), *łasicy* (*Mustela nivalis*), *gronostaja* (*Mustela erminea*), *lisa* (*vulpes vulpes*), *jeża* (*Erinaceus concolor*), a z ptaków m.in. *kruka* (*Corvus corax*) i *myszolowa* (*Buteo buteo*). Najcenniejsze fragmenty lasu w obrębie Gdańska są chronione w ramach powołanych rezerwatów przyrody.

Zmiany użytkowania w najmniejszym stopniu objęły Żuławy Gdańskie, licząc także tereny położone na Wyspie Sobieszewskiej. W tych rejonach przeważają tereny zielone, głównie użytki rolne.

Rozległe obszary wysoczyzny w rejonie: Maciek, Łostowic, Szadółek, Kokoszek, Rębiechowa, Klukowa, Nowego Świata to jeszcze w znacznej części obszary rolnicze. Niewielkie, izolowane powierzchnie zajmują łąki i pastwiska. Położone w dolinach małych cieków, razem z ciągami zadrzewień i zakrzaczeń, stanowią naturalne ciągi zwartej roślinności z ostoją specyficznej fauny płazów, gadów i drobnych ssaków. Wśród pól występują niewielkie enklawy leśne. Największym kompleksem leśnym w tym rejonie jest znajdujący się na południe od Smęgorzyna fragment lasów otomińskich.

Główne ciągi przyrodnicze na obszarach zainwestowanych związane są z ciekami przepływającymi przez miasto i są to: Potok Oliwski, Strzyża, Kanał Raduni, Motława, Optyw Motławy, Czarna Łacha. Wzdłuż koryt ciągną się wąskie pasy fragmentarycznie wykształconych zbiorowisk ziołoroślowych i szuwarowych, gdzie występują gatunki łąkowe, często ruderalne. Wyróżnia się tutaj Potok Oliwski, przepływający przez kilka drobnych zbiorników wodnych, który w znacznej części swojego przebiegu przecina tereny zielone. Niekiedy w wolno płynących wodach np.: wzdłuż koryt Motławy i Czarnej Łachy rozwijają się zbiorowiska roślin zanurzonych o pływających liściach, jak np. lilie wodne *Nymphaea alba* L.

Na obszarach zabudowanych w skład systemu przyrodniczego miasta wchodzi głównie tereny zieleni urządzonej. Szczególne znaczenie posiadają duże obszary parkowe jak: Park im. R. Reagana, Park Oliwski, Park Jelitkowski, Park Oruński, Opływ Motławy, Park Brzeźnieński, tereny parkowe wzdłuż al. Grunwaldzkiej we Wrzeszczu a także cmentarze. Stanowią one nie tylko miejsce wypoczynku dla mieszkańców Gdańska, ale razem z fragmentami zieleni nieurządzonej decydują o funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego miasta.

W skład terenów zielonych wchodzi:

Tereny leśne	4.855,00 ha
Tereny zieleni rekreacyjno-wypoczynkowej	530,00 ha
Ogrody działkowe	957,00 ha

Razem	6.342,00 ha

Na jednego mieszkańca aglomeracji gdańskiej przypada ogółem ok. 138,8 m² zieleni w tym: 106,3 m² powierzchni terenów leśnych oraz ok. 32 m² zieleni urządzonej (stan szacunkowy na 31.12.2008 r.)

9.2. Kluczowe obszary w systemie przyrodniczym gminy miasta Gdańska

- lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego - Lasy Oliwskie,
- kompleks terenów zielonych między Jelitkowem a Oliwą,
- pas plaży i wydm między Jelitkowem a Świbnem,
- tereny zieleni wzdłuż Potoku Oliwskiego,
- kompleksy leśne Stogów i Wyspy Sobieszewskiej,
- tereny muraw i szuwarów w części przemysłowej Stogów,
- lasy komunalne okolic Wrzeszcza,
- żarnowczyńska poligonu wojskowego w okolicy Jasienia,
- lasy Otomińskie,
- zróżnicowana roślinność strefy krawędziowej wysoczyzny nad Żuławami,
- łąki i szuwały nad Martwą Wisłą i Wisłą Śmiałą,
- Żuławy Wiślane,
- enklawy zbiorowisk naturalnych w obszarach rolniczych wysoczyzny.

GDAŃSK

Tereny zieleni

Legenda:

- lasy państwowe
- lasy należące do gminy
- grunty rolne
- granica TPK
- granica otuliny TPK
- ciek wodny
- główne drogi

Rezerваты przyrody:

1. Źródła w Dolinie Fwy
2. "Łas Raj" (Natura 2000)
3. "Mowa Łacha" (Natura 2000)
4. Twierdza "Wisłoujście" (Natura 2000)
5. "Wąwoz Huzarów"

Inne formy ochrony przyrody:

3. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Dolina Potoku Oruńskiego"
4. Użytek ekologiczny "Murawy kserotermiczne"
7. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Dolina Strzyży"
8. Użytek ekologiczny "Fort nocak"
9. Użytek ekologiczny "Ołówek nocak"
10. Użytek ekologiczny "Dolina Czystej Wody"
11. Użytek ekologiczny "Migowska Białka"
12. Użytek ekologiczny "Łczy w Kiełpinie"

Oprac. na podstawie materiałów WŚ UM, M. Trójka

9.3. Formy, obszary i obiekty chronionej przyrody występujące na terenie Gdańska

9.3.1. Obszary Natura 2000 na terenie miasta Gdańska

Na terenie miasta występują 4 lądowe obszary Natura 2000 o łącznej powierzchni 963 ha:

- **Bunkier w Oliwie** - specjalny obszar ochrony siedlisk nietoperzy PKH220055 o powierzchni 0,13 ha. Jest to jedno z trzech największych zimowisk nietoperzy (Chiroptera) w województwie pomorskim (do 81 osobników z 4 gatunków). Zimuje tu połowa wszystkich stwierdzanych w aglomeracji trójmiejskiej (Gdańsk, Sopot, Gdynia) osobników nocka dużego *Myotis myotis*.
- **Twierdza Wisłoujście** - specjalny obszar ochrony siedlisk nietoperzy PKH220030 o powierzchni 16,17 ha; Największe w Gdańsku i drugie w województwie zimowisko nietoperzy Chiroptera (176 osobników w 2003 r., 3-6 gatunków). Zaobserwowano znaczny wzrost liczebności hibernujących zwierząt (głównie *Myotis nattereri*) od momentu kiedy zaprzestano użytkowania podziemi Twierdzy jako magazyny. Jedyne w regionie zimowisko nocka łydkowłosego *Myotis dasycneme*. Gatunek ten obserwowano tu regularnie zimą (jedno z czterech największych zimowisk tego gatunku w Polsce), jak również w okresie migracji jesiennej (15% wszystkich nietoperzy odławianych w sieci przy wlotach korytarzy). Sąsiadujące z Twierdzą kanały i fosy stanowią żerowisko dla nocka łydkowłosego. Stwierdzono tu również nocka dużego *Myotis myotis* – zimą i podczas migracji jesiennej.
- **Zatoka Pucka** - obszar specjalnej ochrony ptaków PLB220005 o powierzchni 245 ha (w granicach miasta) Występują tu co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje tu powyżej 1% populacji krajowej biegusa zmiennego (schinzii) (PCK). Sieweczka obrożna (PCK) osiąga liczebność do 1% populacji krajowej; do niedawna gnieździł się tu batalion. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) perkoza dwuczubego, perkoza rogatego, czernicy; stosunkowo duże koncentracje (C7) osiągają: łabędź krzykliwy, głowienka, łączak, biegus krzywodzioby, biegus zmienny, brodziec śniady, głowienka, kamusznik, kulik mniejszy, kulik wielki, ostrygojad, czajka, siewnica, sieweczka obrożna i szlamnik. W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: bielaczek, czernica, gągoł, nurogęś, ogorzałka, perkoz dwuczuby; stosunkowo duże koncentracje (C7) osiąga łabędź niemy; ptaki wodno-błotne znacznie przekraczają koncentracje 20 000 osobników (C4)
- **Ujście Wisły** - obszar specjalnej ochrony ptaków PLB220004 o powierzchni 701,17 ha (w granicach miasta). Obszar obejmuje znaczny fragment zewnętrznej delty Wisły, od nieczynnego obecnie ujścia Wisły Śmiałej na zachodzie, po aktualne ujście Wisły Przekopu i jego okolice - tak lądowe, jak i morskie, na wschodzie. Do obszaru włączono 12-kilometrowy pas wybrzeża Wyspy Sobieszewskiej, łączący oba ujścia oraz przyujściowy odcinek głównego koryta Wisły, tzw. Wisłę Przekop, wraz z jej międzywałem, o długości ok. 6 km, rozciągający się od morza, na północy, do miejscowości Przegalina, na południu. Zachodni kraniec obszaru stanowi rezerwat Ptasi Raj, wschodni - rezerwat Mewia Łacha. Obszar należy do mezoregionu Mierzeja Wiślana i tylko jego południowy kraniec wchodzi na teren mezoregionu Żuławy Wiślanych. W obu rezerwach występuje mozaika siedlisk, obejmująca przymorskie,

płytkie, słodkowodne jeziora, rozległe płaty szuwaru trzcinowego, występującego w przybrzeżnej strefie jezior oraz na dawnych łąkach słonoroślowych (Ptasi Raj), oraz piaszczyste mierzeje, odcinające jeziora od Bałtyku. Znaczne fragmenty terenu zajmują wydmy, pokryte typową roślinnością wydmy białej lub szarej, w wielu miejscach porośniętej różnowiekowymi uprawami sosnowymi, ze znaczną domieszką drzew liściastych. Znaczną część rezerwatu Mewia Łacha zajmuje wysokopienny las mieszany, zaś rezerwatu Ptasi Raj uprawa olchy, założona na dawnych łąkach słonoroślowych, obecnie zanikająca i przechodząca w zbiorowiska krzewiasto-szuwarowe.

9.3.2. Parki krajobrazowe

Trójmiejski Park Krajobrazowy utworzony w 1979 roku jako drugi w województwie gdańskim i jeden z pierwszych parków krajobrazowych w Polsce. Przedmiot ochrony stanowi specyficzna rzeźba terenu oraz szata roślinna. Powierzchnia TPK w granicach Miasta Gdańska 2341,8 ha, powierzchnia otuliny 2570,7 ha. Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego z 8 listopada 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 27, poz. 139 z 1994 r.) szczegółowo określa przebieg granic parku oraz wprowadza zakazy, ograniczenia i obowiązki na terenie parku zgodnie z ustawą o ochronie przyrody.

Trójmiejski Park Krajobrazowy

Fot. M. Tryksza

9.3.3. Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej o powierzchni 1384 ha, obejmujący fragment Mierzei Wiślanej na całej jej szerokości. Najcenniejsze fragmenty obszaru objęto ochroną rezerwatową (rezerwaty Ptasi Raj i Mewia Łacha). Obszar Chronionego Krajobrazu Wyspa Sobieszewska, jako część Mierzei Wiślanej, stanowi fragment ważnego przymorskiego ciągu zieleni Gdańska oraz regionalnego systemu przyrodniczego strefy nadmorskiej rejonu Zatoki Gdańskiej.

„Ptasi Raj”. Wyspa Sobieszewska

Fot. M. Tryksza

Otomiński Obszar Chronionego Krajobrazu o powierzchni 2 072 ha, częściowo obejmujący tereny położone w Gminie Gdańsk. W granicach miasta znajduje się północno-zachodnia część obszaru o powierzchni 1 762 ha, obejmująca kompleks tzw. lasów smęgorzyńskich (położonych pomiędzy terenami rolniczymi i zabudową osiedli Kiełpino Górne i Smęgorzyno oraz Sulmin i Niestępowo).

Otomiński Obszar Chronionego Krajobrazu.

Fot. M. Tryksza

Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich o powierzchni 30 022 ha (w tym 1051 ha w granicach miasta) obejmuje Żuławy Gdańskie z wyjątkiem ich północno-zachodniego fragmentu. Podstawowym walorem krajobrazu jest silnie rozbudowana sieć hydrologiczna oraz unikatowe w Polsce powierzchnie budowane przez namuły Wisły. Ochronie podlega tu charakterystyczny krajobraz kulturowy Żuław.

9.3.4. Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody „Źródłiska Ewy” utworzony w 1983 r., celem ochrony naturalnych zbiorowisk łągowych i ziołoroślowo-szuwarowych. Obejmuje fragment kompleksu leśnego Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego o powierzchni 11,08 ha. W granicach rezerwatu znajduje się kompleks leśny i zbiorowiska źródliskowe występujące na stromych stokach, wysokich na 30 – 40 m, w dzień oraz w źródłiskach jednego z rozcięć erozyjnych strefy krawędziowej, prowadzącego wody Potoku Prochowego. Występują zbiorowiska roślinne i flora charakterystyczne zarówno dla regionu, jak i obszarów podgórsko-górskich, jak również kilka cennych gatunków chronionych.

Rezerwat przyrody „Ptasi Raj” utworzony w 1959 r. jako rezerwat faunistyczny, w celu ochrony ostoi ptactwa wodnego i błotnego. Położony u ujścia Wisły Śmiałej na terenie Wyspy Sobieszewskiej, wchodzący w granice Obszaru Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej. Powierzchnia rezerwatu wynosi 188,80 ha. Główny charakter roślinności bezpośredniego otoczenia jezior nadają szuwary trzcinowe, miejscami występują szuwary turzycowe. W południowej części rezerwatu występują kultury sosny i olszy czarnej. Na terenie mierzei obserwuje się pozostałości nieleśnej napiaskowej roślinności wydmowej – zbiorowiska wydmy białej i szarej. Ze względu na walory awifaunistyczne rezerwat ma znaczenie o randze międzynarodowej.

Rezerwat „Ptasi Raj”

Fot. M. Tryksza

Rezerwat przyrody „Mewia Łacha” o powierzchni 35,40 ha, utworzony w 1991 r., w celu ochrony koloni lęgowych rybitw oraz miejsc bytowania ptaków siewkowatych, blaszkodziobych, w okresach ich wędrówek. Swym zasięgiem obejmuje stożek ujściowy Przekopu Wisły po obu stronach rzeki. Na obszarze Gdańska znajduje się część lewobrzeżna rezerwatu, położona na terenie Wyspy Sobieszewskiej. W części centralnej zajmują płaskie obniżenia okresowo zalewane wodą, w części południowej występuje niewielkie jezioro deltowe. Stożek ujściowy Przekopu Wisły jest jednym z nielicznych odcinków polskiego wybrzeża, gdzie zachodzi ciągły proces akumulacji rzecznej, morskiej, eolicznej i organicznej. Flora liczy blisko 300 gatunków, kilka z nich podlega ochronie prawnej. Z tych względów jest to obszar o randze europejskiej i krajowej - jeden z najcenniejszych przyrodniczo obszarów w polskiej strefie przybrzeżnej.

Rezerwat przyrody „Wąwóz Huzarów” o powierzchni 2,8 ha utworzony w 2005 r., w celu ochrony roślin rzadkich i chronionych. Obejmuje wąskie rozcięcie erozyjne o stromych zboczach oraz część przylegającej wierzchowiny w strefie krawędziowej Pojezierza Kaszubskiego. W rezerwacie stwierdzono występowanie 117 gatunków roślin naczyniowych, w tym trzech gatunków podlegających ochronie ścisłej (*bluszcz pospolity*, *podrzeń żebrowiec* i *widłak jałowcowaty*) oraz czterech podlegających ochronie częściowej (*bluszcz pospolity*, *konwalia majowa*, *kruszyna pospolita* i *marzanka wonna*).

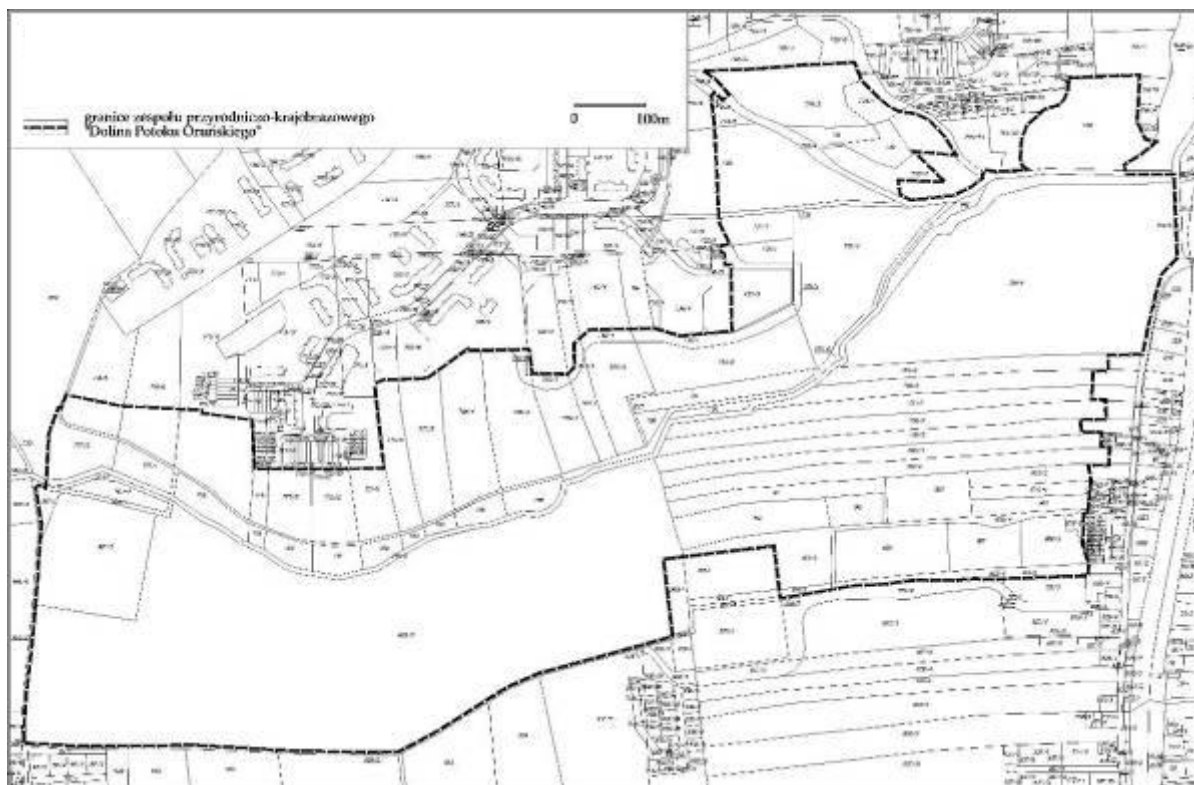

Rezerwat „Wąwóz Huzarów” TPK

Fot. M. Tryksza

9.3.5. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Potoku Oruńskiego” o powierzchni 79,37 ha zlokalizowany w Dolinie Potoku Oruńskiego. Utworzony w 1999 r., w celu zachowania unikatowego charakteru przyrodniczo – krajobrazowego doliny erozyjnej w strefie krawędziowej Wysoczyzny Gdańskiej, zwłaszcza zachowania w niezmienionej formie jej elementów: ciek, sterasowanych zboczy po dawnej uprawie rolniczej oraz specyficznej szaty roślinnej.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Potoku Oruńskiego”

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Potoku Oruńskiego” Fot. M. Tryksza

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Strzyży” o powierzchni 375,45 ha położony w otulinie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, utworzony w 2001 r., w celu zachowania wyjątkowych walorów krajobrazowych terenu oraz bogatej szaty roślinnej, przy jednoczesnym wdrażaniu zasady budowania ciągłości struktur przyrodniczych.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Strzyży”

Fot. M. Tryksza

9.3.6. Użytki ekologiczne

Użytek ekologiczny „Fort Nocek” o powierzchni 0,11 ha zlokalizowany na terenie Fortów Napoleońskich przy ul. 3 Maja, nad Dworcem PKS, utworzony w 1996 r., w celu zabezpieczenia stanowiska hibernacji nietoperzy.

Użytek ekologiczny „Murawy kserotermiczne w Dolinie Potoku Oruńskiego” o powierzchni 2,88 ha, utworzony w 1999 r., na terenie fragmentu doliny Potoku Oruńskiego, wyniesiony do 49 m n.p.m. Użytek powołano w celu zabezpieczenia muraw kserotermicznych, wraz z bogactwem ich flory i fauny. Z dwóch stron ograniczony przez erozyjne rozcięcia z drogami gruntowymi i zaroślami. Zbocza osiągają nachylenie do 40 stopni. Na terenie muraw stwierdzono występowanie dobrze wykształconych płatów muraw kserotermicznych, 232 gatunków roślin naczyniowych, w tym liczną grupę roślin ciepłolubnych niewystępujących na innych terenach naszego regionu.

„Murawy kserotermiczne” w „Dolinie Potoku Oruńskiego”

Fot. M. Tryksza

Użytek ekologiczny „Oliwskie Nocki” o powierzchni 0,07 ha zlokalizowany przy ul. Podhalańskiej 13 w Oliwie, utworzony w 2001 r., w celu zabezpieczenia stanowiska hibernacji nietoperzy. Stanowi największe zimowisko nietoperzy w Gdańsku. Co roku na terenie użytku hibernuje ok. 70-80 skrzydlatych ssaków - głównie nocków rudych (*Myotis daubentonii*) i nocków Natterera (*Myotis nattereri*), jak również kilkanaście nocków dużych (*Myotis myotis*) i kilka gacków brunatnych.

Nietoperze występujące na terenie użytku „Oliwskie Nocki”

Fot. M. Tryksza

Użytek ekologiczny „Luneta z Pasikonikiem” o powierzchni 0,81 ha, zlokalizowany na terenie Fortów Napoleońskich, obejmujący fragment XVIII-wiecznych umocnień ziemnych Gdańska, tzw. Lunetę Senarmonta. Na terenie użytku występują cenne gatunki flory i fauny: nawłóć (*Solidago canadensis*), dziedziałe drzewa owocowe, głównie śliwy (*Prunus spp.*) i jabłonie (*Mallus domestica*) oraz mysz leśna (*Apodemus flavicollis*). Prawdziwym skarbem Lunety Senarmonta są owady, np.: liczna populacja niewielkiego pasikonika - wątlaka punktowanego (*Leptophyes punctatissima*).

Użytek ekologiczny „Prochownia pod Kasztanami” o pow. 0,53 ha, zlokalizowany na terenie Fortów Napoleońskich, utworzony w celu zabezpieczenia płatu nie użytkowanej roślinności ze stanowiskami rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt. Użytek stanowi zagłębienie terenu z kilkoma starymi kasztanowcami (*Aesculus hippocastanum*) i fragment starych, ceglanych fortyfikacji tzw. Prochownia Wojenna. Stanowi zimowisko trzech gatunków nietoperzy - nocka Natterera (*Myotis nattereri*), nocka rudego (*M. daubentonii*) i nocka dużego (*M. myotis*). Na ściętym pniu starego kasztanowca odłowiono bardzo rzadkiego owada - błonkówkę z rodziny grzebaczowanych (*Sphecidae*), zakładającą dla swych larw gniazda w spróchniałym drewnie. Gatunek *Crossocerus styrius* został umieszczony na Polskiej Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych.

Użytek ekologiczny „Migowska Bielawa” o powierzchni 0,51 ha, utworzony w 2006 r. zlokalizowany pomiędzy ul. Myśliwską i osiedlem Jasień. Celem powołania użytku jest ochrona torfowiska przejściowego z masową obecnością torfowców i wełnianek. Miąższość złoża torfu wynosi ok. 4 m, co pozwala określić wiek obiektu na ok. 2 – 3 tys. lat. Na obszarze użytku stwierdzono występowanie następujących gatunków chronionych: rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia* oraz brzoza karłowata *Betula nana* oraz kilku zagrożonych w tym w szczególności turzycę bagienną *Carex limosa*, której obecność we florze Gdańska jest cenną wartością.

Użytek ekologiczny „Migowska Bielawa”

Fot. M. Tryksza

Użytek ekologiczny „Dolina Czystej Wody” o powierzchni 2,73 ha, utworzony w 2006 r. zlokalizowany na terenie Doliny Czystej Wody w Trójmiejskim Parku Krajobrazowym. Celem ochrony jest zabezpieczenie istnienia stanowisk chronionych oraz wzmożona ochrona siedlisk hydrogenicznych i zbiorowisk roślinnych związanych z ciekami strefy krawędziowej wysoczyzny morenowej oraz w szczególności ochrona stanowiska situ tępokwiatowego *Juncus subnodulosus* – najdalej na wschód położonego stanowiska tego gatunku w Polsce.

Użytek ekologiczny „Dolina Czystej Wody”

Fot. M. Tryksza

Użytek ekologiczny „Łozy w Kielpinie” o powierzchni 6,29 ha, utworzony w 2006 r. zlokalizowany w okolicy Kielpina Górnego. Celem ustanowienia użytku jest wzmożona ochrona siedlisk hydrogenicznych i związanych z nimi zbiorowisk roślinnych, a w szczególności zabezpieczenie istnienia stanowisk wierzby szarej – rozległych zarośli łozy wraz z szuwarami, położonych we wschodniej części wysoczyzny morenowej na południowy zachód od Kielpina Górnego.

Użytek ekologiczny „Łozy w Kielpinie”

Fot. M. Tryksza

9.3.7. Pomniki Przyrody (rejestr wg stanu na 31.12.2008 r.)

Według ustawy o ochronie przyrody pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, a w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie.

Na terenie administracyjnym Gdańska występuje 167 pomników przyrody. Za pomniki przyrody uznano: 126 sztuk pojedynczych drzew, 29 grup drzew, 1 aleję i 9 głązów narzutowych, 2 pomniki powierzchniowe. Wśród drzew pomnikowych najczęściej spotykane są buki i dęby - można wyróżnić kilka większych skupień pomników przyrody: rejon starego Wrzeszcza, rejon Alei Zwycięstwa w sąsiedztwie Politechniki Gdańskiej, rejon starej Oliwy.

Lp.	Nr * Rejestr.	Miejsce pomników przyrody	Pomniki przyrody	Zarządca terenu
1	2	3	4	5
Gdańsk – Brzeźno				
1	754	ul. Południowa, ul. Puławskiego na skwerku	Topole białe – 2 szt. (jedna o trzech pniach)	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Lipce				
2	303	przystanek kolejowy Gdańsk-Lipce po lewej stronie od mostu, nad Kanałem Raduni, na wzgórzu, skraj lasu komunalnego	Dąb i buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Klukowo				
3	1967	ul. Astronautów – droga przez las	Grupa drzew: „Klukowskie Lipy” Lipy drobnolistne – 4 szt.	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Łostowice				
4	548	ul. Wielkopolska - nad stawem	Topola biała	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
5	550	ul. Wielkopolska - na poboczu, naprzeciw budynku nr 16	Dąb szypulkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
6	551	ul. Niepolomicka - u podnóża wzniesienia, naprzeciw budynku nr 18	Dąb szypulkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Morena				
7	1048	ul. Rakoczego róg ul. Piecewskiej	Dąb szypulkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Nowy Port				
8	1940	ul. Stara Twierdza - Wisłoujście	Topola biała	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
9	1941	ul. Stara Twierdza - Wisłoujście	Topola biała	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Oliwa				
10	125	ul. Poznańska 13	Sosna	Zarząd: St. Staszkiewicz
11	300	ul. Abrahama 28 – w ogrodzie	Lipy – 2 szt.	Zarząd: Jerzy Świątek
12	752	ul. Bytowska przy potoku obok zabytkowej Kuźni Wodnej	Świerk zwyczajny obrośnięty winobluszczem	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
13	753	ul. Bytowska - ok. 700 m na południe od zabytkowej Kuźni Wodnej	Brzoza brodawkowata	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
14	535	ul. Czyżewskiego 20	Sosna pospolita	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
15	541	ul. Czyżewskiego - w ciągu drzew ulicznych naprzeciw pawilonu handlowego	Topola biała	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
16	546	ul. Czyżewskiego naprzeciw bud. nr 22 i 24	Kasztanowiec zwyczajny	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
17	547	ul. Czyżewskiego - na zboczu skarpy w obrębie ogrodzonego terenu AWF	Sosny pospolite - 3 szt.	Zarząd: AWF Gdańsk
18	581	ul. Czyżewskiego 29 - w zabytkowym parku należącym do Centr. Bibl. AWF	Cyprysiki groszkowe 2 szt. odm. szpilkowa	Zarząd: AWF Gdańsk
19	582	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po prawej stronie ścieżki)	Buk zwyczajny	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie

20	583	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po prawej stronie ścieżki)	Buki zwyczajne – 2 szt. odm. czerwonolistna	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
21	584	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (przy ogrodzeniu parku)	Klon jawor ze zrosniętymi konarami	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
22	585	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po prawej stronie boiska)	Dąb szypulkowy	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
23	586	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po lewej stronie boiska)	Dąb czerwony	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
24	587	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po lewej stronie boiska)	Buk zwyczajny (zrosnięty)	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
25	457	ul. Cystersów - zieleniec	Tulipanowiec amerykański	Zarząd: Kuria Biskupia
26	599	ul. Orkana 10	Buk odm. czerwonolistna	Zarząd: PGM Oliwa
27	578	ul. Polanki 19 - w ogrodzie od strony ulicy	Kasztan jadalny	Zarząd Państwo Knitter
28	388	ul. Polanki 117	Buki – 2 szt.	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
29	389	ul. Polanki 117	Buk	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
30	390	ul. Polanki 117	Platan	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
31	391	ul. Polanki 117	Modrzewie – 3 szt.	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
32	392	ul. Polanki 117	Dąb szypulkowy	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
33	393	ul. Polanki 117	Świerki - 3 szt.	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
34	394	ul. Polanki 117	Lipy – 3 szt. zrosnięte	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
35	505	ul. Polanki 117 (przy boisku)	Świerk pospolity	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
36	558	ul. Polanki 117 - w odl. 5 m od trafostacji na terenie parku szpitalnego	Jodła kalifornijska	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
37	574	ul. Polanki 117 - w pobliżu warsztatu elektr. na terenie parku szpitalnego	Buk zwyczajny	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
38	301	ul. Polanki 119 w obrębie Sanatorium	Aleja lipowa	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
39	830	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Cyprysik Lawsona	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
40	831	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Magnolia drzewiasta	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
41	832	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Żywotnik olbrzymi	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
42	833	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Milorzab dwukłapowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
43	834	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Modrzew europejski	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
44	835	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Sosna wejmutka	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
45	836	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Grupa drzew:1/ Żywotnik olbrzymi;2/ Cisy – 2 szt.; 3/ Cyprysik nutkajski	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
46	837	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Magnolia drzewiasta	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
47	838	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Grujecznik japoński-3 pnie	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
48	576	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza przy stawie w pobliżu bud. IGW PAN	Wiąz z kwitnącym bluszczem	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
49	829	ul. Grunwaldzka 529	Grupa drzew: 1/ Sosna koreańska; 2/ Sosna rumelijska; 3/ Modrzew europejski; 4/ Cis drzewiasty; 5/ Żywotnik olbrzymi	Zarząd: PGM Oliwa
50	978	ul. Liczmańskiego 9 w ogrodzie od strony podwórka	Grupa drzew: 1/ cis pospolity 2/ dwa bukszpany 3/ dwa żywotniki olbrzym. 4/ trzy cyprysiki groszk.	Zarząd: Pan Jan Barcewicz
51	1094	ul. Subisława /Kupały - zieleniec	Wierzba	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
52	1095	ul. Subisława /Kupały - zieleniec	Wierzba	Zarząd: Gd. Melioracje
53	1096	ul. Subisława /Kupały - zieleniec	Wierzba	Zarząd: Gd. Melioracje
54	1103	ul. Tetmajera 7	Cyprysiki groszkowe –5 szt.	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
55	1066	ul. Bytowska 5	Buk pospolity z soplówką jeżowatą	Zarząd: Mirosław Bejma
Gdańsk – Orunia				
56	979	ul. Urocz 4 - na terenie posesji	Buk odm. czerwonolistna	Zarząd: PGM Śródmieście
57	1046	ul. Nowiny	Dąb szypulkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
58	1047	ul. Nowiny 2	Buki czerwonolistne –2 szt	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
59	1098	ul. Nowiny - Park Oruński	Lipa drobnolistna	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
60	1099	ul. Nowiny - Park Oruński	Buk pospolity	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
61	1100	ul. Nowiny - Park Oruński	Buki pospolite – 2 szt.	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
62	1101	ul. Nowiny - Park Oruński	Dąb bezszypulkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
63	1102	ul. Diamentowa 6	Wierzby – 2 szt.	Zarząd: Gd. Spół. Mieszk.
64	1133	ul. Nowiny - Park Oruński	Głaz narzutowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

<i>Gdańsk – Przymorze</i>				
65	1097	ul. Czerwony Dwór 10/1	Orzech włoski	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
<i>Gdańsk – Siedlce</i>				
66	1968	ul. Pana Tadeusza 102	Wiąz szypulkowy	Zarząd: Zygmunt, Kazimiera i Katarzyna Jureczko
<i>Gdańsk – Śródmieście</i>				
67	122	ul. 3 Maja - nad torem kolejowym	Cis	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
68	827	ul. 3 Maja - nad torem kolejowym	Lipa drobnolistna	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
69	1049	ul. 3 Maja - na parkingu przy Urzędzie Pracy	Jesion wyniosły	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
70	413	ul. Powstańców Warszawskich park /naprzeciw Szpitala Kolejowego/	Topola czarna	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
71	749	ul. 3 Maja na zapleczu bud. Polska Poczta, Telegraf	Jesion wyniosły	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
72	750	ul. Targ Sienny przy kanale Raduni, obok szafki elektr.	Kasztanowiec zwyczajny	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
73	1953	ul. 3 Maja na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk”	Dąb szypulkowy	Zarząd: Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich
74	1954	ul. 3 Maja na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk	Grab pospolity	Zarząd: Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich
75	1955	ul. 3 Maja na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk	Jesion wyniosły	Zarząd: Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich
76	1956	ul. 3 Maja na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk	Kasztanowiec zwyczajny	Zarząd: Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich
77	1957	ul. 3 Maja na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk	Kasztanowiec zwyczajny	Zarząd: Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich
78	1958	ul. 3 Maja na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk	Kasztanowiec zwyczajny	Zarząd: Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich
79	1959	ul. 3 Maja na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk	Kasztanowiec zwyczajny	Zarząd: Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich
80	1960	ul. 3 Maja na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk	Klon jawor	Zarząd: Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich
81	1961	ul. 3 Maja na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk	Klon jawor	Zarząd: Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich
82	874	ul. Hucisko, Wały Jagiellońskie, Targ Rybny - skwer	Milorząg dwukłapowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
<i>Gdańsk – Wieniec</i>				
83	359	ul. Kwiatowa – skarpa dz. 117/59	Dąb	Zarząd: Skarb Państwa
<i>Gdańsk – Wrzeszcz</i>				
84	123	ul Grunwaldzka 49/51 - w podwórzu	Cisy – 2 szt.	Zarząd: PGM Wrzeszcz
85	466	ul. Do Studzienki 36 - na terenie przedszkola	Lipa drobnolistna	Zarząd: Przedszkole Nr 4
86	467	ul. Do Studzienki 1 d - na zapleczu DS UG	Klon jawor	Zarząd: PG
87	468	ul. Do Studzienki i ul. Sobieskiego obok Przedszkola Nr 4	Grab pospolity porośnięty bluszczem	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
88	755	ul. Do Studzienki 37	Buk zwyczajny odmiana czerwolistna	Zarząd: PGM Wrzeszcz ROM Nr 2
89	488	ul. Jaśkowa Dolina 27 (za ogrodzen.)	Milorząg japoński	Zarząd: PGM Wrzeszcz
90	500	ul. Jaśkowa Dolina 44 na terenie Generalnego Konsulatu Ukrainy	Buk pospolity odm czerwolistna	Zarząd PGM Wrzeszcz
91	501	ul. Jaśkowa Dolina 72-68	Wiąz szypulkowy	Zarząd: PGM Oliwa
92	503	ul. Jaśkowa Dolina 50 - na trawniku przed Generalnym Konsulatem Białorusi	Buk zwyczajny odm. czerwolistna	Zarząd: PGM Wrzeszcz
93	575	ul. Jesionowa 6 – na terenie Inst.Ziemniaka	Buk odm. czerwolistna	Zarząd: Inst.Ziemniaka
94	572	ul. Kręta - /na skraju skwerku/	Głaz narzutowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

95	577	ul. Wassowskiego - na skarpie powyżej ulicy	Buk zwyczajny (zrosnięty)	Zarząd: PGM Wrzeszcz
96	481	ul. Sobieskiego 18 na zapleczu budynku Instytutu Chemii UG	Jarząb szwedzki	Zarząd: UG
97	482	ul. Sobieskiego 18 na zapleczu budynku Instytutu Chemii UG	Lipa amerykańska	Zarząd: UG
98	601	ul. Hallera 14 -przy Cent. Edukacji Naucz.	Dąb szypulkowy	Zarząd: CEN
99	820	ul. Traugutta 11	Lipa drobnolistna	Zarząd: PGM Wrzeszcz
100	451	Al. Zwycięstwa między ul. M. Skłodowskiej a ul. Smoluchowskiego	Lipa srebrzysta	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
101	498	Al. Zwycięstwa – w parku im. Steffensa w pobliżu hali sportowej PG	Brzoza brodawkowata	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
102	499	Al. Zwycięstwa - park im. Steffensa	Platan klonolistny	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
103	600	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa w pobliżu hali sportowej PG	Buk zwyczajny odmiana czerwolistna	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
104	751	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Perelkowiec japoński	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
105	821	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Milorząg dwukłapowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
106	822	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Dąb czerwony	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
107	823	Al. Zwycięstwa – w parku im. Steffensa	Kasztanowiec biały	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
108	824	Al. Zwycięstwa - park im. Steffensa	Kasztanowiec biały	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
109	825	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Platan klonolistny	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
110	826	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Kasztanowiec biały	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
111	1050	ul. Mierosławskiego róg ul. Kubacza	Wierzba	Zarząd: Gd. Melioracje
112	1966	ul. Zbyszka z Bogdańca 2	Buk pospolity Dąb czerwony	Zarząd: Pan Brunon Podsiadłowski
Gdańsk – Wysoka				
113	579	ul. Galaktyczna - przy drodze do osady Owczarnia, przy ogrodzeniu bud. nr 29	Klon jawor	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
114	580	ul. Galaktyczna - po prawej stronie drogi jw. /naprzeciw nowych domków jednor./	Grusza pospolita	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Lasy Państwowe				
Leśnictwo Gołębiewo				
115	1053	oddz. 25 n	pomnik powierzchniowy – „Kępa żywotnika”	Zarząd: Nadl. Gdańsk
116	1059	oddz. 70 a	Dąb szypulkowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
Leśnictwo Matemblewo				
117	459	oddz.150 a	Modrzew europejski	Zarząd: Nadl. Gdańsk
118	508	oddz. 124 b -1km na północ od ul. Słowackiego	Buk pospolity	Zarząd: Nadl. Gdańsk
119	806	oddz. 126 b	Głaz narzutowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
120	807	oddz. 128 c	Głaz narzutowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
121	839	oddz. 125 f	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
122	840	oddz. 127 c	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
123	841	oddz. 126 b	Świerk pospolity	Zarząd: Nadl. Gdańsk
124	842	oddz. 126 b	Świerk pospolity	Zarząd: Nadl. Gdańsk
125	922	oddz. 155 f	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
126	923	oddz. 144 b	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
127	924	oddz. 146 a	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
128	925	oddz. 47 a	Buk pospolity	Zarząd: Nadl. Gdańsk
129	1060	oddz. 127 f	Dąb szypulkowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
130	1061	oddz. 125g/f	Dąb szypulkowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
131	1062	oddz. 125g/m/f	Lipa drobnolistna	Zarząd: Nadl. Gdańsk
132	1063	oddz. 126f/127f	Sosna wejmutka	Zarząd: Nadl. Gdańsk
133	1064	oddz. 116 h	Daglezja zielona – 2 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
134	1065	oddz. 117 c	Cyprysik Lawsona – 6 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
135	1077	oddz. 123 h i 130 d	pomnik powierzchniowy - Podgrzybek pasożytniczy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
136	1965	oddz.122 c	Daglezja zielona	Zarząd: Nadl. Gdańsk
Leśnictwo Renuszewo				
137	121	oddz. 52 f ul. Polanki 125 /teren parku koło pałacyku/	Dąb	Zarząd: Nadl. Gdańsk
138	124	oddz. 52 f ul. Polanki 125	Topole – 2 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
139	133	oddz. 112 d ul. Bytowska	Głaz narzutowy "Diabelski kamień"	Zarząd: Nadl. Gdańsk

140	559	oddz 90 f ul. Polanki 125; za budynkiem Dworu I-go	Sosny czarne – 2 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
141	843	oddz. 112 a	Daglezja zielona	Zarząd: Nadl. Gdańsk
142	844	oddz. 111 l	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
143	739	oddz. 112 b	Głaz narzutowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
144	1058	oddz. 114	Choina kanadyjska – 2 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
145	1962	oddz. 102 j	Brzoza brodawkowata	Zarząd: Nadl. Gdańsk
146	1963	oddz. 119 a	Buk pospolity	Zarząd: Nadl. Gdańsk
147	1964	oddz. 97 a	Jodła pospolita – 2 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
148	1965	oddz.122 c	Daglezja zielona	Zarząd: Nadl. Gdańsk
Lasy Komunalne m. Gdańska				
Gdańsk - Oliwa				
149	206	w lesie przy przedłużeniu ulicy Abrahama	Dąb	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
150	302	oddz. 34 h 3 km idąc niebieskim szlakiem od ul. Abrahama	Grupa dębów	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk - Wrzeszcz				
151	402	oddz.40 c przy drodze na skraju lasu ok.20 m od przejścia w kier. ul. Batorego i ul. Sosnowej	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
152	403	oddz.40 c na granicy lasu przy drodze ok. 50 m od ul. Matki Polki w kierunku ul. Topolowej	Dąb	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
153	405	oddz. c przy parkanie III LO ul. Topolowa	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
154	408	oddz 48 i przy drodze do stacji przekąźnikowej	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
155	409	oddz 48 i 10 m od drogi na granicy przy drodze prowadzącej od ślimaka do ul. Hibnera	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
156	410	oddz 48 i przy drodze prowadzącej do stacji przekąźnika	Dąb	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
157	422	w oddz.47 b	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
158	423	oddz.48 i ok.50m od stacji przekąźnikowej przy drodze prowadzącej do parku w Dolinie Królewskiej	Dąb szypulkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
159	424	oddz.36 i	Dęby szypulkowe - 3 szt.	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
160	426	oddz.47c	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
161	427	oddz.47 a -na skraju lasów obok kortu tenis.	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
162	428	oddz.35 d - przy skrzyżowaniu ul.Abrahama i linii oddz. 35 i 36	Głaz narzutowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
163	444	oddz.40 a -ul. Jaškowa Dolina 8	Cis pospolity	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
164	445	oddz.40 c - 8 m od ul.Jaškowa .Dolina w kier. amfiteatru leśnego	Buk pospolity	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
165	502	oddz. 48	Głaz narzutowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
166	504	oddz.47 c -w pobliżu ZKPiG nr 17 ul.Traugutta	Dąb szypulkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
167	808	oddz.37 k - na granicy z oddz. 38	Głaz narzutowy " Głaz Borkowskiego"	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

* numer kolejny w wojewódzkim rejestrze pomników przyrody

9.3.8. Wykaz drzew przeznaczonych do wycinki oraz liczba zamiennych nasadzeń

(stan na 31.12.2008 r. wg wydanych decyzji)

Drzewa i krzewy usuwane					
bez pobierania opłaty		za pobraniem opłaty /pobranie opłaty odroczone na trzy lata przesadzenia, zamienne nasadzenia/		za pobraniem opłaty	
drzewa /szt./	krzewy /m ² /	drzewa /szt./	krzewy /m ² /	drzewa /szt./	krzewy /m ² /
5902	412 993	765	4479	62	65
Drzewa i krzewy zamienne nasadzenia					
drzewa /szt./	krzewy /m ² /	drzewa /szt./	krzewy /m ² /	drzewa /szt./	krzewy /m ² /
923	415	1225	3247	-	-

W 2008 roku z tytułu opłaty za usuwane drzew i krzewów do Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (GFOŚiGW) wpłynęło – 5.309 915,91 zł.

9.3.9. Ochrona gatunkowa

Według ustawy o ochronie przyrody, ochrona gatunkowa ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt, w szczególności gatunków rzadkich lub zagrożonych wyginięciem, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Ochronie podlegają przede wszystkim gatunki dziko występujące. Chroni się także okazy roślin występujące w ogrodach, parkach itp., uznanych za gatunki chronione. Ochrona gatunkowa polega na niedokonywaniu czynności, mogących zagrozić istnieniu poszczególnych roślin i zwierząt, a także na obowiązku podejmowania działań mających na celu ratowanie poszczególnych gatunków zagrożonych wyginięciem.

Według zebranych informacji, na terenie Gdańska stwierdzono występowanie 41 gatunków roślin naczyniowych, grzybów i porostów uznanych za chronione. Wśród nich 29 gatunków objętych jest ochroną całkowitą, 12 gatunków ochroną częściową.

Lista gatunków chronionych i rzadkich występujących na terenie Gminy Gdańsk

Gatunki chronione całkowicie:

rośliny naczyniowe:

1. Barwinek pospolity	<i>Vinca minor</i>
2. Bluszcz pospolity	<i>Hedera helix</i>
3. Cis pospolity	<i>Taxus baccata</i>
4. Gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>
5. Grażel żółty	<i>Nuphar luteum</i>
6. Jarząb szwedzki	<i>Sorbus intermedia</i>
7. Kruszczyk rdzawoczerwony	<i>Epipactis rubiginosa</i>
8. Listera jajowata	<i>Listera ovata</i>
9. Listera sercowata	<i>Listera cordata</i>

10. Mikołajek nadmorski	<i>Eryngium maritimum</i>
11. Mlecznik nadmorski	<i>Glaux matitima</i>
12. Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>
13. Pełnik europejski	<i>Tollius euroaeus</i>
14. Podrzeń żebrowiec	<i>Blechnum spicant</i>
15. Rojnik pospolity	<i>Sempervivum soboliferum</i>
16. Rokitnik zwyczajny	<i>Hippophae rhamnoides</i>
17. Sasanka łąkowa	<i>Pulsatilla pratensis</i>
18. Storzcyk krwisty	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
19. Storzcyk szerokolistny	<i>Dactylorhiza majalis</i>
20. Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>
21. Tojad dziobaty	<i>Aconitum variegatum</i>
22. Wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>
23. Wiciokrzew pomorski	<i>Lonicera periclimenum</i>
24. Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>
25. Widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>
26. Wielosił błękitny	<i>Polemonium coeruleum</i>
27. Zimozioł północny	<i>Linnaea borealis</i>

grzyby:

28. Purchawica olbrzymia	<i>Langermannia gigantea</i>
29. Smardz	<i>Morchella sp.</i>

Gatunki chronione częściowo:

rośliny naczyniowe:

30. Bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>
31. Grzybienie północne	<i>Nymphaea cfr candida</i>
32. Kalina koralowa	<i>Viburnum opulus</i>
33. Kocanki piaskowe	<i>Helichrysum arenarum</i>
34. Konwalia majowa	<i>Convallaria majalis</i>
35. Kruszyna pospolita	<i>Frangula alnus</i>
36. Marzanka wonna	<i>Asperula odorata</i>
37. Paprotka zwyczajna	<i>Polypodium vulgare</i>
38. Pierwiosnka lekarska	<i>Primula officinalis</i>
39. Turzyca piaskowa	<i>Carex arenaria</i>
40. Turówka leśna	<i>Hierochloe australis</i>

porosty:

41. Płucnica islandzka	<i>Cetraria Islandia</i>
------------------------	--------------------------

Gatunki rzadkie:

42. Arcydzięgiel nadbrzeżny	<i>Archangelica litoralis</i>
43. Aster solny	<i>Aster tripolium</i>
44. Babka nadmorska	<i>Plantago maritima</i>
45. Babka Wintera	<i>Plantago winteri</i>
46. Bez koralowy	<i>Sambucus racemosa</i>
47. Centuria nadbrzeżna	<i>Centaurium litorale</i>
48. Centuria nadobna	<i>Centaurium pulchellum</i>
49. Chondrilla sztywna	<i>Chondrilla juncea</i>
50. Dąbrówka kosmata	<i>Ajuga genevensis</i>

51. Dąbrówka piramidalna	<i>Ajuga pyramidalis</i>
52. Dziewanna kutnerowata	<i>Verbascum phlomoides</i>
53. Dziurawiec skapolistny	<i>Hypericum montanum</i>
54. Dzwonek pokrzywolistny	<i>Campanula trachelium</i>
55. Fiołek przedziwny	<i>Viola mirabilis</i>
56. Głóg Lindmana	<i>Crataegus lindmanii</i>
57. Groszek czerniejący	<i>Lathyrus niger</i>
58. Gruszyczka jednokwiatowa	<i>Pirola uniflora</i>
59. Jaskier różnolistny	<i>Ranunculus auricomus</i>
60. Kokorycz wątła	<i>Corydalis fabacea</i>
61. Komonica wąskolistna	<i>Lotus tenuifolius</i>
62. Kostrzewa leśna	<i>Festuca silvatica</i>
63. Kozłek bzowy	<i>Valeriana sambuccifolia</i>
64. Krwawnik wierzbolistny	<i>Achillea salicifolia</i>
65. Lepnica tatarska	<i>Silene tatarica</i>
66. Lnica wonna	<i>Linaria odora</i>
67. Łoboda oszczepowata	forma solniskowa
68. Manna gajowa	<i>Glyceria nemoralis</i>
69. Muchotrzew solniskowy	<i>Spergularia salina</i>
70. Namulnik brzegowy	<i>Limosella aquatica</i>
71. Niezapominajka leśna	<i>Myosotis silvatica</i>
72. Ostrzew rudy	<i>Blysmus rufus</i>
73. Paprotnica krucha	<i>Cystopteris fragilis</i>
74. Połonicznik kosmaty	<i>Herniarnia hirsuta</i>
75. Przetacznik górski	<i>Veronika montana</i>
76. Pszeniec gajowy	<i>Melampyrum nemorosum</i>
77. Mannica odstajaca	<i>Puccinella distans</i>
78. Rutewka orlikolistna	<i>Thalictrum aquilegiifolium</i>
79. Sit Gerarda	<i>Juncus gerardi</i>
80. Sit żabi	<i>Juncus ranarius</i>
81. Sitowiec nadmorski	<i>Bulboschoenus maritimus</i>
82. Szczaw ukraiński	<i>Rumex ukrainicus</i>
83. Świbka morska	<i>Triglochin maritimum</i>
84. Tojeść gajowa	<i>Lysimachia nemorum</i>
85. Turzyca odległokłosa	<i>Carex distans</i>
86. Wiechlina odległokłosa	<i>Poa remota</i>
87. Wierzbownica bladuróżowa	<i>Epilobium roseum</i>
88. Zachyłka oszczepowata	<i>Phegopteris polypodioides</i>
89. Zagorzalek późny	<i>Odonties serotina ssp litoralis</i>
90. Żabieniec trawolistny	<i>Alisma gramineum</i>

9.3.10. Cenne fragmenty zieleni urządzonej

Fragmenty zieleni urządzonej Gdańska, stanowiące pozostałość dawnych założeń parkowych i ogrodowych przy rezydencjach w mieście i dworach znajdujących się w jego sąsiedztwie objęto ochroną razem z elementami architektury i zamieszczono w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na terenie miasta Gdańska ustalono lokalizację 39 zabytkowych założeń dworsko-parkowych i willowo-ogrodowych (stan na 31.12.2008 r.).

1. Gdańsk-Matarnia, ul. Agrarna 2
2. Gdańsk-Oliwa, ul. Bytowska 1
3. Gdańsk-Oliwa, ul. Bytowska 4 - Dwór Schabental
4. Gdańsk-Brzeźno, Park Kuracyjny
5. Gdańsk-Oliwa, ul. Czyżewskiego 29 - Dwór Ludophine
6. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Grunwaldzka 5 -zespół willowo-ogrodowy
7. Gdańsk-Oliwa, ul. Grunwaldzka 529 - zespół willowo-ogrodowy
8. Gdańsk-Jelitkowo, Park Kuracyjny
9. Gdańsk-Kiełpino Górne, ul. Goplańska 34 zespół dworsko-parkowy
10. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Do Studzienki 36, Królewska Dolina
11. Gdańsk-Szadółki (Rębowo), ul. Jabłonowa 49
12. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Jaškowa Dolina 17
13. Gdańsk-wrzeszcz, ul. Jaškowa Dolina 15
14. Gdańsk-Lipce, ul. Trakt Św. Wojciecha 293 - Dwór Ferberów
15. Gdańsk-Lipce, ul. Trakt Św. Wojciecha - Zajazd "Trzy Świńskie Głowy"
16. Gdańsk-Dolne Miasto, ul. Kieturakisa 1
17. Gdańsk-Nowe Szkoty, ul. Konrada Leczkowa 21
18. Gdańsk-Migowo, ul. Migowo Górne 6
19. Gdańsk-Orunia, ul. Nowiny 1
20. Gdańsk-Olszynka, ul. Olszyńska 37
21. Gdańsk-Oliwa, ul. Opacka 12
22. Gdańsk-Oliwa, Park Opacki
23. Gdańsk-Oliwa, Zespół Klasztorny Cystersów
24. Gdańsk-Piecki, ul. Piecewska 7
25. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 113-117 - Dwór VII
26. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 119/121 - Dwór IV Quellbrun
27. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 122 - Dwór III Schopenhauerów
28. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 124 - Dwór II Groddecków
29. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 125 - Dwór I Monbrillant
30. Gdańsk-Oliwa, ul. Pomorska 68, Dwór Przymorze
31. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Srebrniki 1
32. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Traugutta 94-96 Dwór Św. Studzienka
33. Gdańsk-Kokoszki, ul. Stokłosa 32
34. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Wajdeloty 13, Dwór Kuźniczki
35. Gdańsk-Jasień, ul. Zwierzyniecka 90/91
36. Gdańsk-Zakoniczyn
37. Gdańsk, Al. Zwycięstwa, Park Steffensa (M. Kasprzaka)
38. Gdańsk-Wrzeszcz, Park między ul. Partyzantów i ul. Grunwaldzką
39. Gdańsk, Park Marii Konopnickiej

9.4. Główne przedsięwzięcia w zakresie ochrony przyrody w 2008 r.

W zakresie ochrony wartościowych elementów przyrody oraz odnawiania i utrzymania zasobów przyrody w Gdańsku kontynuowano zadania wieloletnie oraz zrealizowano szereg nowych projektów.

9.4.1. Utrzymanie oraz pielęgnacja zieleni finansowane z Gminnego oraz Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na następujących terenach:

1. Stogi - zieleniec wypoczynkowy w rejonie ulic Stryjewskiego, Zimnej, Hożej

Stogi - zieleniec wypoczynkowy

Fot. M. Tryksza

2. Zaspa - Zielony Pomnik Jana Pawła II, gdzie dodatkowo zrealizowano drugi etap oświetlenia iluminacyjnego kompozycji ogrodowej

„Zielony Pomnik”

Fot. M. Tryksza

3. Nowy Port - zieleniec wypoczynkowy przy ulicy Michny w Gdańsku

Zieleniec „Michny”

Fot. M. Tryksza

4. Stare Miasto – zagospodarowanie i rewaloryzacja Bastionu Neubauera

5. Górk Zachodnie –uprawy na wydmych terenach leśnych

Uprawa leśna na południowym stoku wydmy. Górk Zachodnie

Fot. M. Tryksza

6. Pas Nadmorski – od ul Hallera do ul. Piastowskiej tereny parkowe i leśne

Urządzenia zabawowe w Pasie Nadmorskim

Fot. M. Tryksza

Miejsce do gry w szachy przy alei pieszo-rowerowej w parku im. R. Reagana

Fot. M. Tryksza

8. **Orunia - zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Dolina Potoku Oruńskiego" w Gdańsku**, w celu zabezpieczenia ścieżek łączących osiedle Orunia Górna z Parkiem Oruńskim przed niszczącym działaniem wód opadowych wykonano odwodnienie istniejących ścieżek

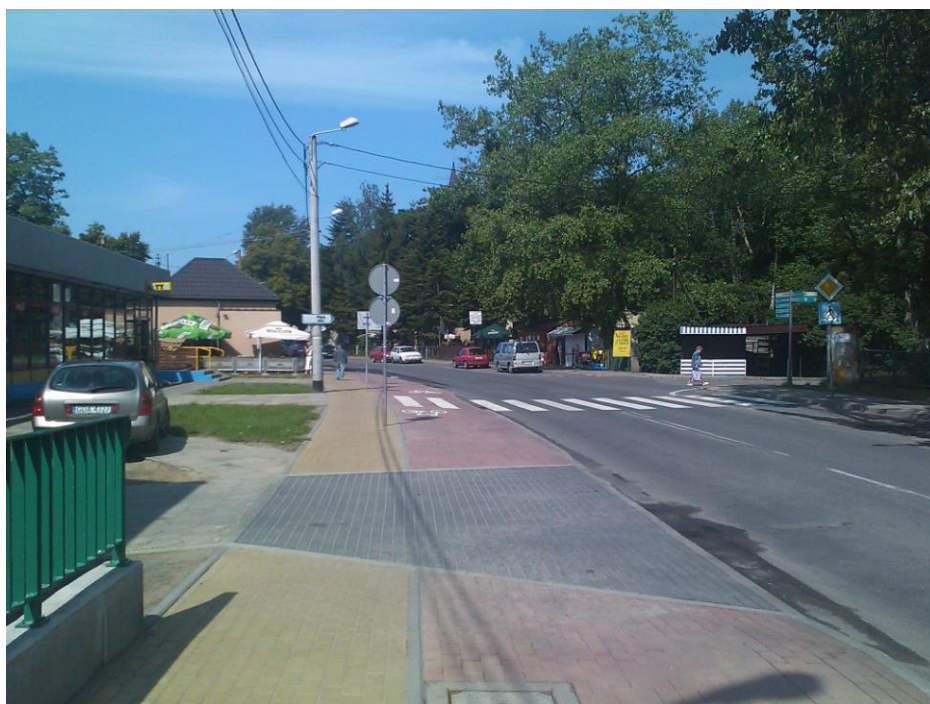

Ścieżka łącząca osiedle Orunia Górna z Parkiem Oruńskim

Fot. M. Tryksza

9.4.2. Inwestycje kontynuowane

1. **Wyspa Sobieszewska** – kontynuowano budowę ścieżki pieszo-rowerowej na odcinku od mostu pontonowego w Sobieszewie do ul. Przegalińskiej

Ścieżka pieszo - rowerowa w rejonie Sobieszewa

Fot. M. Tryksza

2. **Osowa** - zieleniec wypoczynkowy przy ul. Chirona i ul. Biwakowej zyskał zachodnią część z układem ścieżek spacerowych, placów zabaw i wypoczynku oraz zielenią ozdobną o powierzchni 1 ha

Zieleniec „Chirona” zimą

Fot. M. Tryksza

9.4.3. Przygotowano opracowania i dokumentacje projektowe na następujące zadania:

- Rewaloryzacja Parku Brzeźnińskiego im. Haffnera przy ul. Krasickiego;
- Przebudowa i przedłużenie alei brzozonej w zachodniej części Pasa Nadmorskiego;
- Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika retencyjnego „Przemyska” w Gdańsku Ujeścisku;
- Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika rekreacyjnego „Wileńska”;
- Zlecenie analizy oraz przygotowania załączników graficznych do projektów uchwał RMG celem powołania 6 nowych użytków ekologicznych na terenie Gdańska:
  - „Wydma w Górkach Zachodnich”,
  - „Zielone Wyspy na Wiśle Śmiałej”,
  - „Karasiowe Jeziora”,
  - „Torfowisko Smęgorzyńskie”,
  - „Uroczysko Smęgorzyńskie”,
  - „Stanowisko żebrowca w Dolinie Radości”.